

Morgen is de première van de musical 'Ja zuster, nee zuster'. Joep Onderdelinden belicht de verschillen tussen de tv-serie, film en musical.

'Al moest ik de oerfuchsia spelen'

Bianca Bartels

De film 'Ja zuster, nee zuster' uit 2002 vond producent Albert Verlinde te veel van de pure, originele tv-serie afwijken. 'Annie (M.G. Schmidt, red.) was juist heel erg tongue in cheek. Dan moet je bijvoorbeeld zoiets als het expliciete homoseksuele personage dat Paul de Leeuw in de film speelde, niet toevoegen.' Verlinde produceert nu

met Roel Vente een geheel nieuwe 'Ja zuster, nee zuster' (JZN)-musicalversie, en daarin wil hij meer dan de film terug naar de nostalgie uit de jaren zestig. Joep Onderdelinden was regie- en choreografieassistent bij de film, en in de nieuwe musical speelt hij Gerrit en Opa. Wat zijn volgens hem de verschillen – en overeenkomsten – tussen de tv-serie, de film en de musical? Onderdelinden: „In 1999 speel-

de ook nog het JZN-toneelstuk van het RO-theater. Dat vond ik zo geweldig dat ik, toen ik hoorde dat er een film van zou worden gemaakt, tegen regisseur Pieter Kramer zei dat ik daar hoe dan ook aan mee wilde doen. Al moest ik de oerfuchsia spelen. Geweldig dus dat ik hem mocht assisteren toen de film kwam. De film is meer camp geworden en meer over the top dan de originele tv-serie, maar daar hou ik ook wel van. Ik vond het geweldig dat er in een grote studio zo'n hele set was gebouwd. Ik had een beetje een Hollywood-gevoel, zo van 'We maken met z'n allen een nieuwe straat, en dan liep er ook nog een echte olifant in die straat!'"

'De musical is meer familievoorstelling. Minder grotesk'

„En nu is er dan de musical waarin ik zelf mee mag spelen. Dat is natuurlijk helemaal geweldig. De musical is wat meer een echte familievoorstelling, wat minder grotesk. Er zitten veel meer liedjes in – zo'n 25 van de originele 59 liedjes heeft scriptschrijver Pieter van den Waterbeemd erin verwerkt. Hartstikke leuk dus. Nu, na de eerste try-outs, horen we ook van het publiek dat ze al die liedjes heerlijk vinden. Ze mogen ook meeklappen en -zingen. Dat gaat vanzelf. Iedereen kent die liedjes, dat zit in onze Nederlandse

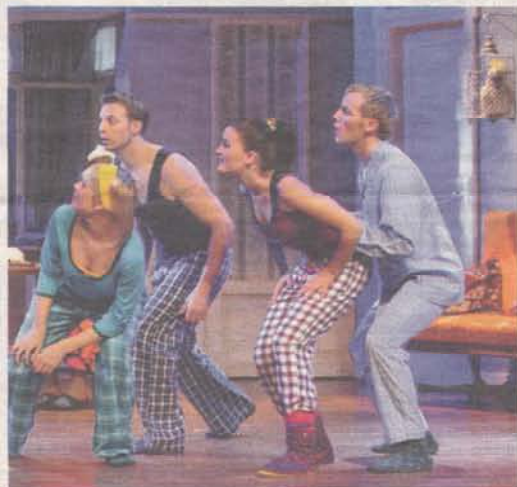

Annick Boer als Zuster Klivia en Joep Onderdelinden als Opa.

Joep Onderdelinden als Gerrit.

FOTO'S ROY BEUSKER

De musicalverhaallijn van 'JZN' ligt dicht tegen de originele tv-serie aan.

genen. De musicalverhaallijn is anders dan de film en ligt dicht tegen de originele tv-serie aan. De serie was ooit voor kinderen bedacht en werd steeds populairder onder de volwassenen. Annie was echt de koningin in het verwerken van volwassen gimmicks in kinderverhalen. Bij ons heb je ook dat lekkere ouderwetse zaterdagsavondgevoel. Zo van: schoongewassen, met pyjamaatjes aan en gekamde haren met de hele familie op de bank met een schaalje chips."

Het verhaal is overzichtelijk. Rusthuis Klivia is een rusthuis vol hertie. Onder Zuster Klivia worden problemen opgelost met liedjes en doet iedereen wat hij het liefste doet. Want daar rust je volgens haar het meest van uit. En dus mag de ingenieur vinden – compleet met ontploffen – en mag bijvoorbeeld Gerrit inbreken. Althans... alleen volgens Klivia's regels.

Onderdelinden: „Gerrit is een gouddeurlijke innemende jongen, maar hij is ook een soort ekster. Als hij iets ziet glimmen, moet hij het meenemen. Dat is toch een heerlijke

tegenstrijdigheid? Van Klivia mag hij één keer per maand haar zilveren lepelstelen, als hij ze maar teruglegt. Iedereen blij. Behalve de boze buurman Boordevol dan, want die probeert dit zootje 'aangespoeld wrakhout' het huis uit te procederen. Leuk aan onze musical is ook dat mevrouw de Kneut uit de tv-serie terug is. Zij is de geheime compagnon van Boordevol, en komt als een spion in het rusthuis wonen. Uiteindelijk lukt het ze om de bewoners uit het rusthuis te verjagen, maar ja, dan

ontdekt Boordevol natuurlijk dat hij eigenlijk niet zonder ons kan, en dan mogen we weer terug."

Vervel je bij het spelen niet snel in stereotypen? „Ik kan gewoon geen plat type spelen. Dat is de acteur in mij. Maar dat geldt ook voor de anderen. Bijna al onze acteurs komen uit de kleinkunsthoek, dat zijn mensen die zelf veel maken. Die brengen een eigenheid mee in hun rollen en daarvoor krijgen de rollen vanzelf meer kleur. Een van de redenen om deze voorstelling te doen, is voor mij ook

dat ik net als Leen Jongewaard in de tv-serie de dubbelrol Gerrit en Opa mag spelen. Opa is zo ontroerend, mensen gaan echt voor hem, maar ondertussen is hij wel een billenknipper en een ouwe snoeperd die Gerrit het inbrekersvak heeft geleerd. Leuk ook om me telkens heel snel te verkleeden. Wel dertien keer, en de snelste gaat in tien seconden. Ik verlies liters zweet per voorstelling."

Onderdelinden is de laatste jaren bij veel musicals regieassistent/spelcoach. Vond hij het niet lastig dat hij zich tijdens de repetities nergens mee mocht bemoeien? „In het begin was dat heel moeilijk. Ik wilde zoveel zeggen, had zoveel ideeën en wilde andere acteurs tips geven. Uiteindelijk hebben we afgesproken dat ik alleen soms wat tegen Eddy (Habbema, regisseur, red.) zou zeggen. Dan kon hij beslissen wat hij ermee deed.

Eigenlijk was het wel lekker dat ik me alleen maar op mijn eigen spel hoefde te richten. Ik had het druk genoeg met mijn eigen dingen. Ik zing bijvoorbeeld wel veertien liedjes, terwijl ik zingen eigenlijk heel erg vind. En de liedjes van Annie en Har-

Meezingers

Enkele liedjes uit de musicalversie van 'Ja Zuster, Nee Zuster':

- M'n Opa
- De kat van ome Willem
- Een stekkie van de fuchsia
- In een rijtuigje
- De twips
- Onwe Jacob
- O ik krijg het weer
- Duiffies
- Stroei-voei

ry (Bannink, componist, red.) lijken wel makkelijk, maar daar verkijk je je enorm op. Dan is een noot in het ene couplet bijvoorbeeld een halve toon hoger dan in het andere couplet. Of dan moet je vier keer een zin zingen waarvan de teksten heel erg op elkaar lijken, maar dan telkens niet iets anders. Annie en Harry lachen boven denk ik enorm om hoe wij zitten te stressen om al hun liedjes te leren."

'Ja Zuster, Nee Zuster': van tv-serie tot musical

- De tv-serie 'Ja zuster, nee zuster' (JZN) werd door de Vara uitgezonden tussen 1966 en 1968. Zuster Klivia werd gespeeld door Hety Blok. Leen Jongewaard speelde Gerrit de inbreker én Opa.
- In 1999 bracht het RO-theater (regie: Pieter Kramer) het JZN-toneelstuk uit, met onder anderen Loes Luca (zuster Klivia) en Dick van der Toorn (Opa).
- De film (ook van Pieter Kramer)

kwam uit in 2002. Luca was weer Zuster Klivia, Waldemar Torenstra speelde Gerrit en Frits Lambrechts Opa.

- Nu is er dan 'Ja zuster, nee zuster – de musical'. Regie: Eddy Habbema. Annick Boer is Zuster Klivia en Joep Onderdelinden speelt Gerrit en Opa. De première is op 1 november in Den Bosch. Te zien t/m 5 april 2010, www.theaterhits.nl